

Predkladacia správa

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“) sa do legislatívneho procesu predkladá na základe Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na jún až december 2021.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky upravilo zákonom č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov podmienky pre zriaďovanie, rozvoj a prevádzkovanie verejných vodovodov a verejných kanalizácií už v roku 2002. Uložilo práva a povinnosti pre vlastníkov a prevádzkovateľov verejných vodovodov a verejných kanalizácií a tiež aj pre odberateľov pitnej vody a producentov odpadových vôd.

Doposiaľ boli vykonané len dve priame menšie novely tohto zákona, z toho naposledy v roku 2009. Od toho času vyplynula potreba novelizovať niektoré ustanovenia, kde ukázala prax, že nie sú dostatočne účinné, resp. vyžadujú si pre jednoznačnosť doplnenie, alebo upresnenie.

V čl. I návrhu zákona sa upravuje kompetencia pre okresné úrady v sídle kraja v rámci dohľadu na úseku verejných vodovodov a verejných kanalizácií, upresňujú a dopĺňajú sa podmienky pre nútenú správu pre určeného prevádzkovateľa ako aj povinnosti pre vlastníka verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie v rámci nútenej správy, doplnili sa nové skutkové podstaty správnych deliktov a priestupkov a vykonali sa legislatívno-technické zmeny. Upravujú sa ustanovenia týkajúce sa vodovodných prípojok a kanalizačných prípojok vo verejnom priestranstve. Upresňujú sa tiež práva a povinnosti vlastníkov verejných vodovodov a verejných kanalizácií, ako aj prevádzkovateľov týchto sietí. Ďalej sa mení doterajší režim vlastníckeho práva k verejným vodovodom a verejným kanalizáciám tak, aby od nadobudnutia účinnosti návrhu zákona vlastníkom tejto vodárenskej infraštruktúry mohli byť len obce alebo mestá, prípadne ich združenia a právnické osoby, na ktorých podnikaní sa majetkovou účasťou podieľajú obce alebo združenia obcí, ako tzv. subjekty verejného práva pôsobiace vo verejnom záujme. V prípade uvedených právnických osôb pôjde o vodárenské spoločnosti, zriadené podľa osobitného predpisu (najmä regionálne akciové vodárenské spoločnosti, ktoré vznikli ako nástupnícke spoločnosti po transformácii štátnych podnikov vodární a kanalizácií v rokoch 2002 a 2003, v ktorých akcionármi sú obce a mestá), pôsobiace v rámci svojej územnej pôsobnosti v Slovenskej republike.

Dopĺňajú sa ustanovenia súvisiace s povoľovaním pásiem ochrany vo verejnom záujme mimo zastavaného územia obce zo zákona. Pre tieto líniové stavby povolené podľa ustanovení vodného zákona sa vymedzuje pásmo ochrany vodovodného potrubia verejného vodovodu a stokovej siete verejnej kanalizácie (ďalej len „pásmo ochrany“) na základe umiestnenia vodnej stavby a jej pásma ochrany a podľa podmienok územného rozhodnutia. Ustanovuje sa rovnaké postavenie subjektov zabezpečujúcich výstavbu a prevádzkovanie vodovodných potrubí verejných vodovodov a stokových sietí verejných kanalizácií vo verejnom záujme mimo zastavaného územia obce ako majú subjekty, ktoré zabezpečujú výstavbu a prevádzkovanie elektronickej komunikačnej siete, rozvodov elektriny a plynu. Vodovodné potrubie verejného vodovodu a stoková sieť verejnej kanalizácie patria ako inžinierske stavby spolu s vedeniami elektronickej komunikačnej siete, elektrickými vedeniami a plynovodmi medzi technické vybavenie územia.

Návrh zákona v článku II novelizuje aj zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov

(vodný zákon) v znení neskorších predpisov v súvislosti s vymedzením pásiem ochrany vodovodného potrubia verejného vodovodu a pásiem ochrany potrubia stokovej siete verejnej kanalizácie mimo zastavané územie obce na základe umiestnenia vodnej stavby podľa podmienok územného rozhodnutia. Pásma ochrany sa budú vymedzovať podľa zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách.

Dopĺňajú sa ustanovenia v súvislosti s dosahovaním environmentálnych cieľov vo väzbe na zrušenie povolenia na osobitné užívanie vôd. Precizuje a zjednodušuje sa postup orgánov štátnej vodnej správy pri uplatňovaní požiadaviek čl. 4.7 Rámcovej smernice o vode.

Jednou z požiadaviek Európskej komisie (ďalej len „EK“) uvedenej v rámci infringementu - Porušenie č. 2016/2191 z dôvodu nesplnenia povinnosti podľa článkov 3, 4, 5, 10 a 15 smernice Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd a podľa častí A, B a D prílohy I k uvedenej smernici (Ú. v. ES L 135, 30.5.1991, s. 40) je úprava ustanovení, týkajúca sa individuálnych a iných priradených systémov, medzi ktoré patria aj malé čistiarne odpadových vôd do 50 ekvivalentných obyvateľov („malé ČOV do 50 EO“). Z uvedeného dôvodu sa dopĺňajú ustanovenia týkajúce sa malých ČOV do 50 EO, povinnosti pre jej vlastníka na zabezpečenie technickej revízie malej ČOV do 50 EO. Podrobnosti pre malé ČOV do 50 EO budú upresnené a doplnené v návrhu nariadenia vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

V článku III sa navrhuje novelizácia zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov, ktorá nadväzuje na novelizované ustanovenia v článku I návrhu zákona.

Návrh zákona nebol predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh zákona sa na rokovaní Hospodárskej a sociálnej rady Slovenskej republiky predkladá s rozporom s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Združením miest a obcí Slovenska a Úniou miest a Slovenska. Pretrvávajúce rozpory sú vysvetlené vo vyhlásení o rozporoch, ktoré je súčasťou tohto materiálu.

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje, s prihliadnutím na dĺžku legislatívneho procesu, od 1. januára 2022, resp. pre niektoré ustanovenia od 1. januára 2023. Dĺžka legisvakancie je dostatočná na to, aby sa vlastníci verejných vodovodov alebo verejných kanalizácií a tiež aj prevádzkovatelia predmetných inžinierskych sietí mohli zodpovedne pripraviť na ich uplatňovanie.